

GOVOR NA SVEČANOM PROGRAMU 30-TE GODIŠNJICE UDRUGE HRVATSKIH SREDNJOŠKOLSKIH RAVNATELJA, 11.03.2024. ZADAR

Suzana Hitrec, predsjednica UHSR-a

Imam važno pitanje za sve vas.

Gdje ste biliu veljači i ožujku 1994.? Možete li se sjetiti?

Neki od nas su bili srednjoškolci, a neki još mlađi, neki studenti, neki na prvoj i svim drugim linijama obrane naše domovine, a poneki radili ili čak bili mladi ravnatelji.

Ja sam radila kao pedagoginja, u školi u kojoj radim i sada, i tada još nisam znala da će ta godina biti prekretnica u mom osobnom životu. Jer sam te godine zatrudnjela i spoznala da ću biti majka svoje predivne kćeri.

A puno godina kasnije sam shvatila da je to bila presudna godina i za moj profesionalni život.

Te 1994. jedan je zagrebački ravnatelj, Želimir Grabarić iz Grafičke škole, donio novogodišnju odluku koju je odmah od veljače počeo realizirati u djelo. Vezano uz tu odluku najprije se okupila mala grupa ravnatelja koji su pokrenuli malo veću grupu saveznika.

Nakon mjesec dana priprema, sakupilo se 16 hrabrih zagrebačkih ravnatelja srednjih škola i 2 još hrabrije ravnateljice zagrebačkih gimnazija i odlučilo započeti jednu važnu ravnateljsku priču.

A ta priča koju su oni započeli sigurno nije bajka, a nije niti basna.

Više bi je se moglo nazvati kao romanom s napetim zapletima, dramatskim prizorima i pokojim romantičnim trenutkom.

Što se sve dogodilo s nama ravnateljima i našom Udrugom u tih 30 godina?

Od 1994. godine izmijenilo se 13 ministara s time da je sadašnji bio 2 puta, a cijelo to vrijeme u Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga Zagreb od 1993. godine i dalje je isti ravnatelj, naš kolega Zlatko Stić, koji je jedan osnivača naše Udruge. On zbog bolesti nažalost nije ovdje s nama, ali sigurno će još puno svoje energije dati za razvoj svoje škole i zagrebačkog ogranka Udruge hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja.

I nije samo on koji je od tih davnih dana još uvijek ravnatelj škole. S nama su ovdje još dvojica aktivnih ravnatelja koji još nisu u mirovini i koji su bili i 1994. godine ravnatelji.

Pitate se tko su oni?

Ivica Beloglavec, od 1992. godine ravnatelj Strukovne škole Sisak.

Zlatko Sviben, ravnatelj od 1993. Poštanske i telekomunikacijske škole iz Zagreba.

Osim što su delegacije naše udruge išle na mnogobrojne sastanke kod svih ministara, u tom razdoblju posjetili smo svih 5 predsjednika Republike Hrvatske i svakog smo izvijestili o problemima koji su gotovo uvijek isti uz dodatak nekih novih problema za koje nismo mogli ni slutiti prije 30 godina da će ih biti.

Zakon iz područja srednjoškolskog obrazovanja donosio se 3 puta i ovaj zadnji iz 2008. mijenjao se 16 puta.

A mi ravnatelji samo znamo iz svih tih izmjena da smo iz neodređenog radnog odnosa pali na određeno.

Neka prava su nam se ukidala, pa vraćala. Neka smo za sada nepovratno izgubili.

Još od osnutka naše udruge ravnatelji su se aktivno zalagali za unapređenje kvalitete vođenja i rukovođenja školom te za razvoj cijelog srednjoškolskog sustava.

Redovito smo organizali stručne skupove i konferencije. Djelovali smo na županijskoj razini kroz vrlo aktivne županijske ogranke. Uvijek smo si pružali kolegijanu podršku i pomoć. Na taj način smo prebrodili zajedno sve izazove s kojima smo se suočili kroz zadnjih 30 godina.

A nije ih bilo malo.

Preživjeli smo i rat i sve elementarne nepogode, poplave, potrese, epidemiju, olujna nevremena.

U tom razdoblju doživjeli smo veliku smjenu ravnatelja od strane tadašnjeg ministra zbog upisa u prvi razred. U ovoj prostoriji je dvoje tada smijenjenih ravnatelja koji su dokazali besmisao tog čina time da ne samo da su preživjeli nego su u svom profesionalnom životu od tada i napredovali. A nakon tih smjena konačno smo dočekali e-upis u prvi razred koji nas je rasteretio pritiska i prijetnji roditelja vezano uz upise.

U tom razdoblju u srednjoškolski sustav je uvedena državna matura, mijenjali su se kurikulumi. Održalo se nekoliko velikih štrajkova zaposlenih u školama. Radili smo na cjelovitoj kurikularnoj reformi. Završili smo bezbrojne edukacije na Loomenu, prošli smo kroz Školu za život, sagradili Regionalne centre kompetentnosti, izradili nove strukovne kurikulume.

Kroz to razdoblje aktivno smo se zalagali za bolji društveni položaj svih nastavnika, stručnih suradnika, administrativno-tehničkog osoblja i ravnatelja. Sudjelovali smo u svim radnim skupinama vezano uz izrade i razvoj obrazovnih strategija.

Posebno smo se zalagali za izradu modela osposobljavanja, modela licenciranja i profesionalizacije rada ravnatelja.

Zahvaljujući i našim naporima upisan je standard zanimanja i standard kvalifikacije Ravnatelj odgojno-obrazovne ustanove, te smo time dobili konačnu presudu da ravnatelj nije, niti može biti pozicija ili funkcija, već je zanimanje kao i svako drugo.

Postigli smo da ravnatelji konačno mogu, kao i nastavnici i stručni suradnici, napredovati u zvanju te biti nagrađeni godišnjom nagradom.

Povezali smo se ne samo s udrugama ravnatelja iz Hrvatske i regije nego i s cijelom europskom zajednicom ravnatelja.

Naš udruga godinama je članica europskih krovnih organizacija - ESHA i EFEE. Organizirali smo dvije velike bienalne ESHA konferencije, 2014. i 2023. godine za sve ravnatelje iz Europe na kojima je bilo više od 500 sudionika iz 28 zemalja.

Uspješno smo proveli 2 Erasmus+ projekta i sada smo u trećem kao akreditirana organizacija za područje općeg odgoja i obrazovanja.

Kroz ova 3 desetljeća puno je pobjeda imala naša Udruga.

Ali isto tako, ostalo je još puno toga što još nismo postigli te će naša udruga imati i dalje puno izazova za daljnji rad i razvoj.

Još uvijek se borimo za osnovnu radnu sigurnost ravnatelja, rad na neodređeno radno vrijeme i zbrinjavanje nakon što nismo izabrani za ravnatelje.

Još uvijek tražimo osposobljavanje ravnatelja, mentoriranje ravnatelja početnika, licenciranje ravnatelja, profesionalizaciju rada ravnatelja i općenito jaču podršku za ravnatelje u prvom mandatu.

Još uvijek tražimo pomoćnike ravnatelja.

I još, naravno, uvijek ćemo tražiti pravednije svrstavanje u kategorije za koeficijente složenosti poslova.

I nakon 30 godina izgleda da ćemo uvijek imati brojne teme i izazove za daljnji razvoj.

U posljednjih 15 godina, koliko vodim našu Udrugu, mnogo stvari se promijenilo i puno toga je ostalo isto.

Od kada sam predsjednica provela ne samo sate već i dane, pa ukupno gledano možda i tjedne, na raznim sastancima u našem Ministarstvu.

Jedan dio i u velikoj dvorani za sastanke na IV. katu u kojij se nalaze slike naših ministara. A u posljednjih 15 godina promijenilo ih se 7.

Znači 7 puta do sada sam imala priliku predstavljati našu udrugu, naše probleme i prijedloge rješenja. Puno je tu bilo ponavljanja gradiva. Obično nakon puno ponavljanja učenik dobije

visoku ocjenu. Ali u našem slučaju nisam sigurna jesmo li mi dobili tu visoku ocjenu. Ako za ništa drugo, zaslužili smo za zalaganje.

S udrugom je u posljednjih 15 godina bilo i puno stresa, neprospavanih noći, stotine poslanih dopisa, prijedloga promjena zakona i pravilnika, rasprava i razgovora s kolegama ravnateljima i ravnateljicama, medijskih izjava.

Bilo je i smijeha i suza. Bilo krvi i znoja. Bilo je uspjeha i neuspjeha.

Ali najvažnija stvar je bila konstantna. Nismo se međusobno sukobljavali niti bili neprijatelji jedni drugima. Kada je god trebalo, bili smo kao jedno. Velika i jaka profesionalna obitelj.

Nakon 15 godina vođenja naše udruge želim vam svima reći koliko sam počašćena ovom teškom ulogom koju ste mi dali i koju sam prihvatila.

I tu ulogu, koliko mi je god mi je ponekad teško, obavljam rado kada pomislim na sve vas ovdje.

Posebno sam ponosna na naš zajednički rad, na našu međusobnu povezanost, suradnju i zajedništvo.

Naša ravnateljska obitelj nije mala. Ima nas više od 400 i to je više od 400 jakih osobnosti, različitih osobnih i profesionalnih priča, stavova i interesa.

Radimo u vrlo različitim ustanovama i u potpuno različitim uvjetima. Imamo i različite probleme.

Ima puno situacija u kojima nemamo svi ista pa čak niti slična mišljenja, ali ono što uvijek imamo je da čujemo jedni druge, da pružamo ruku jedni drugima ako mislimo da možemo jedni drugima pomoći, da pomažemo u teškim trenucima jedni drugima držati glavu iznad vode.

Neki drugi nas zbog toga pomalo zlorado ili ljubomorno čak i zovu „ravnateljska mafija“. A nedavno prije snimanja emisije uživo na televiziji jedna osoba izvan našeg sustava obrazovanja mi je rekla „Ne znam jeste li svjesni kolika ste moćna skupina vi ravnatelji“.

Tako nas vide izvana.

Svi mi smo to snažniji, koliko smo više povezani i zajednički djelujemo.

A mi znamo dobro zajednički djelovati.

Ovom prilikom bi htjela svima vama ovdje prisutnima, ali i onima koji tu nisu, zahvaliti u svoje ime i u ime svih naših članova.

Zahvaljujem svim bivšim predsjednicima Udruge. Od patera Petra Gaunera, Sunčice Kužilek Pistotnik i Ivica Lovrića te svim bivšim članovima predsjedništva i predsjednicima 21 županijskih ogranka Udruge. Vi ste postavili našu Udruhu na noge i udahnuli joj život.

Zahvaljujem svima Vama i svim bivšim ravnateljima i svim preminulim ravnateljima na koje se u ovom trenutku s posebnom zahvalnošću i sjetom sjećamo. Hvala na uspješnoj komunikaciji, izvrsnoj suradnji i nenadmašnoj kolegijalnoj podršci.

Posebno zahvaljujem sadašnjem Predsjedništvu, predsjednicima županijskih ogranka, Nadzornom odboru, Časnom vijeću i tajnici udruge Brankici Žugaj.

Zahvaljujem predsjednicima udruga ravnatelja osnovnih škola i svim našim kolegama suborcima iz osnovnih škola s kojima smo uvijek složni, na istom trnovitom putu i ponekad nam se čini kao da vodimo gerilski rat za poboljšanje našeg obrazovnog sustava i statusa ravnatelja.

Zahvaljujem našim kolegama i dobrim prijateljima izvan Hrvatske s kojima uvijek rado izmjenjujemo iskustva i završimo na konstataciji da često i kod njih nije tako zelena trava za ravnatelje.

Zahvaljujem novinarima koji prate obrazovanje, medijima koji prate naš rad i to ne samo kada su neki skandali u školama nego i kada se imamo čime pohvaliti.

Zahvaljujem svim našim suradnicima iz našeg sustava, a i iz svih drugih.

Zahvaljujem svim ministrima, državnim tajnicima, pomoćnicima ministra i ravnateljima uprava (koji su često bili baš i iz naših redova) višim savjetnicima ministarstva, županima, gradonačelnicima, pročelnicima, ravnateljima i savjetnicima agencija, posebno našim savjetnicima za ravnatelje srednjih škola na suradnji, na tome da ste nas znali i saslušati... i ponekad i poslušati.

Zahvaljujem i našim kolegama iz škola, svim našim zaposlenicima s kojima smo prolazili kroz sva turbulentna vremena i s kojima smo često kroz vatrena krštenja naučili kako je to biti prvi među jednakima.

Zahvaljujem i našim učenicima i njihovim roditeljima jer kad sve pođe po zlu, i kada nam dođe da zatvorimo vrata svojih škola i da se više nikada ne vratimo... upravo zbog njih ujutro opet ustanemo i s novim osmjehom ponovo otvaramo vrata svojih škola.

Ravnateljski posao nije lak, često nije ni ugodan.

Ravnateljski posao je osamljenički posao. Često imamo dojam da nas nitko ne razumije. Često imamo dojam da nas nitko ne voli ..barem ne u našoj školi i učeničkom domu.

Često smo dežurne „baba roge“ i krivci za sve. Zadnji smo u redu kada se dijele pohvale, a nama se čini i da smo i zadnji u redu kada se dijele koeficijenti.

Ali prvi smo u redu kada treba unositi pozitivne promjene u naše škole i sustave.

Mi smo u stanju preokrenuti cijelu Hrvatsku u potrazi za nastavnicima, psiholozima, spremčicama, domarima...tu nam nitko nije konkurencija.

Podmećemo svoja leđa kada treba provesti teške promjene i organizirati rad u nemogućim uvjetima. Gasimo vatre, skupljamo vodu, krpamo zidove, motiviramo nemotivirane, gradimo škole iz pepela.

Za sve to treba velika količina snage, hrabrosti, prednosti i ljubavi. Sve je to lakše raditi u jakoj zajednici onih koji rade na istom poslu.

Mi se ravnatelji mijenjamo. Dolaze nam stalno nove generacije ravnatelja. Već sada je više od 60% srednjoškolskih ravnatelja u prvom ili drugom mandatu. Akteri su drugi, a naša predstava je više-manje ista. Kao one koje se iznova izvode po 500 i više puta i svaki puta vam se čini kao da prvi puta gledate.

Što god bilo, naša je udruga konstanta. Tu je i tu ostaje.

Zato sretna nam 30-ta godišnjica i neka naša udruga i svi članovi budu baš takvi kakvi jesu. Otporni na sve nedaće i inspiracija za neke nove generacije.

Naša vizija za budućnost i dalje ostaje ista. Naša borba za bolji status ravnatelja i još kvalitetniji srednjoškolski sustav nikada ne prestaje.

Želim svima nama da i Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja nikada ne prestane s radom i da uvijek bude ponosna na svoju prošlost i sadašnjost s optimističnim pogledom u budućnost.

Neka nam i dalje uspješno djeluje Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja!